

לקוטי תורה • פרשת נצבים • מאמר 1

אתם נצבים היום כלכם וגו'

”אתם ניצבים היום, כולכם”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/nitzavim/1](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/nitzavim/1)

אתם נצבים היום כלכם וגו'. הנה פרשה זו קורין לעולם קודם ר"ה [ראש השנה] ומרומז במלת היום דקאי על ר"ה [ראש השנה] כי זה היום תחלת מ מעשיך זכרון ליום ראשון.

"אתם ניצבים היום כולכם" וגו'. הנה, פרשה זו נקראת תמיד לפני ראש השנה, והדבר נרמז במילה "היום", המתייחסת לראש השנה, שכן "זה היום תחילת מעשיך, זיכרון ליום ראשון".

שכל ניצוצי נשמות נצבים ומתעלים במקורם הראשון ביום זה עד לפני הוי' ראשיכם שבטיכם וגו' כל ניצוצות הנשמות ניצבים ומתרוממים ביום זה אל מקורם הראשון, עד שהם עומדים "לפני הוי'". "ראשיכם, שבטיכם" וגו',

מחוטב עציך עד שואב מימך פרט הכתוב עשר מדרגות שכמו שיש עשר מדרגות בנפש האדם דהיינו ג' שכלים וז' מדות כך

"מחוטב עציך עד שואב מימך": הפסוק מונה עשר מדרגות. שכן כשם שיש בנפש האדם עשר מדרגות, כלומר שלוש כוחות שכליים ושבע מדות, כך

הנה כל ישראל הם קומה אחת שלימה וכללות נשמותיהן נקרא כנסת ישראל שנחלקת לעשר מדרגות ובראש השנה מתעלים כל המדרגות אפילו מחוטב עציך עד שואב מימך כל ישראל הם קומה שלמה אחת, וכללות נשמותיהם נקראת כנסת ישראל, והיא נחלקת לעשר מדרגות. ובראש השנה מתרוממות כל המדרגות, אפילו "מחוטב עציך עד שואב מימך",

שהם בחינות ומדרגות התחתונות [ועיין מענין אתם נצבים ברכות בא פט"ו [פרק ט"ו / פרשה ט"ו] וז"ל [וזה לשונן] במלאכים נאמר שרפים עומדים ממעל לו

שהן בחינות ומדרגות תחתונות. [ועיינו בעניין "אתם ניצבים" במדרש רבה, בא, פרשה ט"ו, וזו לשונו: "במלאכים נאמר: 'שרפים עומדים ממעל לו',

ובנשמות נאמר אתם נצבים היום ועמ"ש מענין שרפים עומדים ממעל לו בביאור ע"פ ונקדשתי בתוך בני ישראל ועד"ז יובן ענין אתם נצבים היום לפני ה'.

ובנשמות נאמר: "אתם ניצבים היום". ועיינו במה שנכתב בעניין "שרפים עומדים ממעל לו" בביאור על הפסוק "ונקדשתי בתוך בני ישראל"; ועל דרך זו יובן עניין "אתם ניצבים היום לפני ה'".

ועיין עוד מענין אתם נצבים ברכות באיכה ס"פ אני הגבר וס"פ דוב אורב ובקהלת בפסוק אני קהלת ובזוהר פ' יתרו דף פ"ב [פרק ב'] ע"א] להיות כולם מתעלים למעלה במקור חוצבם.

[וראה עוד בעניין "אתם נצבים" במדרש איכה רבה, בסוף פרשת "אני הגבר" ובסוף פרשת "דוב אורב", ובקהלת רבה על הפסוק "אני קהלת", ובזוהר, פרשת יתרו, דף פ"ב ע"א], כדי שכולם יתרוממו למעלה, אל המקור שממנו נחצבו.

וזהו ויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל (עי' [עיין] זוהר שמות ד"ו ע"ב) פ"י שכולם מתאספים יחד להיות לאחדים כאחד.

וזהו [פירוש] "ויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל" (ראה זוהר, שמות, דף ט"ז ע"ב): כולם מתאספים יחד, כדי להיות מאוחדים כאחד.

כי זהו כלל גדול דכל דאתי מסטרא דקדושה הוא בבחי' נעוץ סופן בתחלתן שאין לו בחינת ראש וסוף כי זהו כלל גדול: כל הבא מצד הקדושה הוא בבחינת "נעוץ סופן בתחלתן", ואין בו בחינה של ראש וסוף;

והוא בחי' עגולים שנמשך מבחי' סובב כל עלמין (ועמ"ש מזה בביאור ע"פ ויהי קול מעל לרקיע) והיא בחינת העיגולים, הנמשכת מבחינת סובב כל עלמין. (וראה מה שנכתב על כך בביאור על הפסוק "ויהי קול מעל לרקיע").

ולכן אמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] הוי שפל רוח בפני כל אדם לפי שיש בכל אחד ואחד בחי' ומדרגות מה שאין בחבירו וכולם צריכין זה לזה.

ולכן אמרו חז"ל: "הוי שפל רוח בפני כל אדם", מפני שבכל אחד ואחד יש בחינות ומדרגות שאין בחברו, וכולם זקוקים זה לזה.

ונמצא שיש יתרון ומעלה בכח אחד ואחד שגבוה מחבירו וחבירו צריך לו וכמשל האדם שהוא בעל קומה בראש ורגלים שאף שרגלים

נמצא שיש יתרון ומעלה בכוחו של כל אחד ואחד, שבו הוא גבוה מחברו וחברו זקוק לו. הדבר דומה לאדם, שיש לו קומה הכוללת ראש ורגליים: אף שהרגליים

הם סוף המדרגה ולמטה והראש הוא העליון ומעולה ממנו מ"מ הרי בבחינה אחת יש יתרון ומעלה להרגלים שצריך להלך בהם וגם הם מעמידי הגוף והראש

הן הקצה התחתון של המדרגה והראש הוא העליון והנעלה מהן, מכל מקום, מבחינה אחת יש יתרון ומעלה לרגליים, שהרי הוא צריך ללכת בעזרתן; והן גם מחזיקות את הגוף ואת הראש.

וגם כשאירע כובד בראש מקיזין דם ברגלים ונרפא ומקבל חיותו ממנו ונמצא שאין שלימות להראש בלתי הרגלים כך הנה כל ישראל קומה אחת שלימה.

וגם כאשר מורגש כובד בראש, מקיזים דם מן הרגליים והוא נרפא ומקבל מהן את חיותו. נמצא שאין לראש שלמות בלי הרגליים. כך גם כל ישראל הם קומה אחת שלימה.

3 ונמצא אפילו מי שמחשב בדעתו שהוא בחי' ראש לגבי חבירו הרי אין לו שלימות בלי חבירו וימצא חסרון בנפשו מה שחבירו משלימו ועיי' יהיה בטל

נמצא שגם מי שסבור בדעתו שהוא בחינת ראש ביחס לחברו, אינו שלם בלי חברו, והוא יגלה חסרון בנפשו שחברו משלים. ומתוך כך יהיה בטל

ושפל רוח לגבי חבירו מבלי ימצא האדם ראש וסוף ועיי' ביטול זה יתאחדו להשראת יחודו ית' שמסטרא דקדושה בלי ראש וסוף משא"כ מי שמחשב בדעתו

ושפל רוח ביחס לחברו, כך שאיש אינו נחשב לראש או לסוף. באמצעות ביטול זה יתאחדו, כדי שתשרה בהם אחדותו יתברך, שכן מצד הקדושה אין ראש וסוף. לא כן מי שסבור בדעתו

נפרד במעלתו לגבי חבירו ועושה ראש וסוף נפרדים הרי הוא נופל בעלמא דפרודא שמסטרא] שמסטרא אחרא] והנה בראש השנה הוא בחי' התשובה שכללות נשמות ישראל תשובנה למקורם ושרשם.

[שהוא] נפרד מחברו בשל מעלתו, ועושה את הראש והסוף לנפרדים, נופל לעולם הפירוד, שמצד הסטרא אחרא. והנה בראש השנה יש בחינת תשובה: כלל נשמות ישראל שבות למקורן ולשורשן.

4 וזהו בהתאסף ראשי עם ראש הוא בחי' המחשבה וראשי עם הם בחינות המחשבות של כללות ישראל שהם מתאספים מעלמא דפרודא שנפלו מחשבותם להיות זה פונה לכאן וכו' ונעשים רשות היחיד ליחודו ית'

וזהו [פירוש] "בהתאסף ראשי עם": הראש הוא בחינת המחשבה, ו"ראשי עם" הם בחינות המחשבות של כלל ישראל, המתאספות מעולם הפירוד, שבו נפלו מחשבותיהם כך שזה פונה לכאן וכו'; והן נעשות רשות היחיד לייחודו יתברך.

(ועד"ז הוא פי' שמע ישראל שמע לשון אסיפה מלשון וישמע שאול וכמ"ש במ"א וע' בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער ר"ה [ראש השנה] פ"ג [פרק ג']) וזהו דרך כלל:

(וכך גם פירוש "שמע ישראל": "שמע" הוא לשון אסיפה, מלשון "וישמע שאול", כפי שנתבאר במקום אחר. ועיינו בפרי עץ חיים, שער ראש השנה, פרק ג'). וזהו העניין בכלל.

5 ב אך דרך פרט איך הוא דרך היחוד ומהו ענין התשובה ולמה דוקא בראש השנה.

2. אלא שבפרט: כיצד מתהווה הייחוד, מה עניינה של התשובה, ומדוע דוקא בראש השנה?

ביאר הכתוב אח"כ לעברך בברית והענין כמו למשל שני אוהבים שכורתים ברית ביניהם שלא תפסוק אהבתם שאלו היה הדבר שהאהבה תלויה בו קיים לעד

בהמשך הפסוק מוסבר: "לעברך בברית". העניין דומה, למשל, לשני ידידים שכורתים ביניהם ברית כדי שאהבתם לא תיפסק. אילו הדבר שהאהבה תלויה בו היה מתקיים לעד,

לא היו צריכין לכריתת ברית ביניהם אלא לפי שיראים שמא יבוטל הדבר ובטלה האהבה או שמא יגרום איזה מניעה מבחוץ.

לא היה להם צורך לכרות ביניהם ברית. אלא הם עושים זאת מפני שהם חוששים שמא הדבר ייפסק והאהבה תתבטל, או שמא גורם כלשהו מבחוץ ייצור מכשול.

6 וע"י כריתת הברית תהיה אהבתם נצחית בל תמוט עולם ועד ולא יפרידם שום מניעה מבית ומחוץ.

ובאמצעות כריתת הברית, אהבתם תהיה אהבה נצחית, שלא תזוז לעולם ועד, ושום מכשול, מבפנים או מבחוץ, לא יפריד ביניהם.

והיינו מפני שעושין ביניהם קשר אמיץ וחזק שיתייחדו ויתקשרו באהבתם בקשר נפלא ולמעלה מן הטעם

כלומר, מפני שהם יוצרים ביניהם קשר איתן וחזק, כדי שיתאחדו וייקשרו באהבתם בקשר מופלא, שלמעלה מן הטעם והדעת.

והדעת שאף שע"פ הטעם והדעת היה צריך לפסוק האהבה או לגרום איזה שנאה אעפ"כ [אף על פי כן] מחמת הכריתות ברית מוכרח להיות אהבתם לעד קיימת

כך שגם אם לפי הטעם והדעת היה ראוי שהאהבה תיפסק או שתתעורר איזו שנאה, אף על פי כן, מכוח כריתת הברית, אהבתם חייבת להתקיים לעד.

ועל כל פשעים תכסה אהבה זו וקשר אמיץ זה לפי שבאו בברית והתקשרות כאלו נעשו לבשר אחד.

ואהבה זו וקשר איתן זה "יכסו על כל פשעים", מפני שכרתו ברית ונקשרו זה בזה, כאילו נעשו לבשר אחד.

7 וכמו שלא יוכל לפסוק אהבתו על עצמו כך לא יפסוק מעל חבירו. ולכן נקי בלשון כריתת ברית כמ"ש אשר כרתו את העגל ויעברו בין בתריו כלומר להיות שניהם עוברים בתוך גוף אחד להיות לאחדים.

וכשם שאדם אינו יכול להפסיק לאהוב את עצמו, כך לא יפסיק לאהוב את חברו. לכן הדבר נקרא בלשון "כריתת ברית", כפי שנאמר: "אשר כרתו את העגל ויעברו בין בתריו" — כלומר, שניהם עוברים בתוך גוף אחד ונעשים לאחדים.

8 והנה ככל המשל הזה עשה לנו ה' אלהינו דכתיב הנה אנכי כורת ברית נגד כל עמך אעשה נפלאות פי למעלה מן הטעם ודעת וכמו שאמר דוד ליהונתן נפלאות אהבתך וגו'.

והנה, כפי שעולה מכל המשל הזה, כך עשה לנו הוי" אלקינו, ככתוב: "הנה אנכי כורת ברית; נגד כל עמך אעשה נפלאות" — כלומר, למעלה מטעם ודעת; וכפי שאמר דוד ליהונתן: "נפלאות אהבתך" וגו'.

כי על ידי יגמח"ר [י"ג מדות הרחמים] שהמשיך משה רבינו ע"ה [עליו השלום] נעשה כביכול כריתת ברית והתקשרות להקב"ה עם ישראל לעורר את האהבה וסלחת כו' שלא יהיו עונותיכם מבדילין כו' כי חלק ה' עמו:

כי באמצעות י"ג מדות הרחמים שהמשיך משה רבנו עליו השלום, נעשו כביכול כריתת ברית והתקשרות בין הקדוש ברוך הוא לישראל, כדי לעורר את האהבה, "וסלחת" וכו', כך ש"עונותיכם" לא יהיו "מבדילים" וכו', "כי חלק הוי" עמו".

9 ג והנה אמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] אמר הקב"ה אמרו לפני מלכיות שתמליכוני עליכם זכרונות שיעלו זכרונכם לפני לטובה ובמה בשופר.

3. והנה אמרו חז"ל: הקדוש ברוך הוא אמר: "אמרו לפני מלכויות, כדי שתמליכו אותי עליכם; זיכרונות, כדי שזיכרונכם יעלה לפני לטובה. ובמה? בשופר".

כי הנה ראש השנה הוא זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון שנברא בו אדם הראשון בר"ה [בראש השנה] ואמר ה' מלך גאות לבש וגו'

כי ראש השנה הוא "זה היום תחילת מעשיך, זיכרון ליום ראשון" — היום שבו נברא אדם הראשון, בראש השנה; והוא אמר: "הוי" מלך, גאות לבש" וגו',

לפי שאז נתגלה מלכותו ית' והיה זה באתערותא דלעילא בלבד ועכשיו צריך להיות זכרון ליום ראשון ע"י אתערותא דלתתא לעורר התגלות מלכותו ית' עלינו ע"י זכרון הברית וההתקשרות שבין ה' ובינינו

מפני שאז התגלתה מלכותו יתברך, והדבר היה באתערותא דלעילא בלבד. אבל כעת צריכה להיות "זיכרון ליום ראשון" באמצעות אתערותא דלתתא, כדי לעורר את גילוי מלכותו יתברך עלינו, באמצעות הזכרת הברית וההתקשרות שבין ה' לבינינו.

והיינו על ידי השופר שהוא בחינת תשובה עילאה בחינת צעקת הקול מעומקא דליבא מנקודת פנימית הלב עד שאין כלי הדבור יכולים להגבילה מפני שהיא קול בלבד

והיינו באמצעות השופר, שהוא בחינת תשובה עילאה — בחינת צעקת הקול מעומק הלב, מנקודת הפנימיות של הלב, עד כדי כך שאיברי הדיבור אינם יכולים להכיל אותה, מפני שהיא קול בלבד.

ולכן אין אומר ואין דברים אלא בחינת תקיעה קול פשוט ושברים הוא ג"כ אינו אלא קול אלא שיש בקול עצמו כמה בחינות ותנועות גנוחי גניח כו'.

ולכן "אין אומר ואין דברים", אלא בחינת תקיעה, קול פשוט. וגם שברים אינם אלא קול, אלא שבקול עצמו יש כמה בחינות ותנועות — "גנוחי גניח" וכו'.

10 וביאור הדבר דכתיב לך אמר לבי בקשו פני וגו' פני היינו פנימיות הלב.

ביאור העניין: נאמר, "אליך אמר לבי: בקשו פני" וגו'. "פני" פירושו פנימיות הלב.

כי הנה יש בבחי' צעקת הלב ב' בחינות בחי' פנימית גם בחי' חיצונית חיצונית הלב הוא נמשך מן הדעת והתבוננות בגדולת ה' והתפשטות אור א"ס

הנה, בצעקת הלב יש שתי בחינות: בחינה פנימית וגם בחינה חיצונית. חיצונית הלב נמשכת מן הדעת ומן ההתבוננות בגדולת ה' ובהתפשטות אור אין סוף,

כ"ה על הנבראים להוות מאין ליש כל צבא השמים העליונים והארץ וכל אשר בה ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית ואתה מחיה את כולם כו'

ברוך הוא, על הנבראים, להוות מאין ליש את כל צבא השמים העליונים, את הארץ ואת כל אשר בה; "ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית", ו"אתה מחיה את כולם" וגו';

אשר בהרחיב דעתו בדברים האלו וכיוצא באחן נמשך לאדם בחי' צעקת הלב לצעוק לכו אל ה' ולמשוך אחריו לדבקה בו ית' בתשוקה וצמאון כו'.

וכאשר אדם מרחיב את דעתו בעניינים האלה וכיוצא בהם, נמשכת בו בחינת צעקת הלב: לכו צועק אל ה' ונמשך אחריו, לדבקה בו יתברך בתשוקה ובצימאון וגו'.

11 וזהו אחרי ה' ילכו כאריה ישאג שיש בחי' שאגה בבחי' חיצוניות הלב הוא אחרי ה' ילכו כאריה שבמרכבה עליונה פני אריה אל הימין כו'

וזהו [הפירוש של] "אחרי ה' ילכו, כאריה ישאג": יש בחינה של שאגה בפנימיות החיצונית של הלב, והיא הבחינה של "אחרי ה' ילכו, כאריה" — [האריה] שבמרכבה העליונה, "פני אריה אל הימין" וכו'.

והם כל מחנה מיכאל שעבודתם ושאגתם הוא אל הימין בחי' אהבה וגודל אהבתם ותשוקתם להבטל ולהכלל באור א"ס ב"ה המהווה והמחיה אותם מחמת השגתם התהוותם

ואלה הם כל מחנה מיכאל, שעבודתם ושאגתם הן לצד ימין, בחינת אהבה; האהבה העצומה והכמיהה שלהם להתבטל ולהיכלל באור אין סוף ברוך הוא, המהווה אותם ומחיה אותם, נובעות מהשגתם כיצד התהוו.

מאין ליש וחיותם וקיומם והשפעתם שנמשך להם בכל רגע כל זה נקרא חיצוניות הלב שנלקחה מבחי' התפשטות זיו והארת ית' על הנבראים ששם עלו השגת הנבראים כל אחד ואחד לפי ערכו ואין זה

מאין ליש, וכן את חיותם, קיומם והשפעת הנמשך אליהם בכל רגע. כל זה נקרא החיצוניות של הלב, הנובעת מבחינת התפשטות זיוו והארתו יתברך על הנבראים, שאליה מגיעה השגת הנבראים, כל אחד לפי ערכו; ואין זה אלא

אלא זיו (ועמ"ש בפ' ראה בד"ה אחרי ה' אלקיכם תלכו ובד"ה כי תשמע בקול בענין מפתחות החיצונית ומפתחות הפנימיות) אבל הקב"ה בכבודו ובעצמו רם ומתנשא כו'

זיו. (וראו מה שנכתב בפרשת ראה, במאמר המתחיל "אחרי ה' אלקיכם תלכו", ובמאמר המתחיל "כי תשמע בקול", בענין המפתחות החיצוניים והמפתחות הפנימיים.) אבל הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו רם ונישא וכו',

וכדכתיב כי נשגב שמו לבדו שאפילו בחנית שמו הוא בבחי' לבדו דלית מחשבה תפיסא ביה ואני ה' לא שניתי כתיב כמו קודם שנברא העולם היה הוא ושמו לבדו כו' כמ"ש במ"א.

כמו שכתוב: "כי נשגב שמו לבדו" — שגם בחינת שמו היא בבחינת "לבדו", כי אין מחשבה יכולה לתפוס בו. ונאמר: "אני הוי' לא שניתי": כפי שהיה קודם שנברא העולם, כך הוא ושמו לבדו [היו], וכו', כפי שמבואר במקום אחר.

וכמאמר המלך המרומם לבדו מאז המשובח כו' פי' מאז קודם שנברא העולם היה בחי' המלך שהוא בחי' שמו בבחי' לבדו ומובדל כו'.

וכמאמר: "המלך המרומם לבדו מאז, המשובח כו'". כלומר, "מאז" — קודם שנברא העולם — הייתה בחינת "המלך", שהיא בחינת שמו, בבחינת "לבדו" ומובדל כו'.

וגם עתה שיש ימות עולם מ"מ הרי הוא משובח ומפואר ומתנשא מהם שאינו מתפשו ומתלבש בתוכם בבחינת גילוי

וגם עתה, כשיש "ימות עולם", הוא בכל זאת משובח, מפואר ומתנשא מעליהם, שכן אינו מתפשט ואינו מתלבש בתוכם בגילוי.

וכדכתיב כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא פי' כטבע האש שמסתלק למעלה ע"ד משל ואינו יורד ומתפשט. וכמו שכתוב: "כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא" — כלומר, על דרך משל, כטבע האש, שמסתלקת כלפי מעלה ואינה יורדת ומתפשטת.

(וע' בזהר תרומה דקל"ב ע"ב) כי הנה כל השפעה והמשכה מאור א"ס ב"ה בעולמות הוא בחי' ירידה והשתלשלות ממקום גבוה למקום נמוך בחי' מים ולא שייך זה

(ועיין בזהר, תרומה, דף קל"ב ע"ב). שהרי כל השפעה והמשכה מאור אין סוף ברוך הוא אל העולמות היא ירידה והשתלשלות ממקום גבוה למקום נמוך, בבחינת מים; ואין הדבר שייך

אלא אחר כמה מיני צמצומים והתלבשות האור במדרגות שונות ומסכים רבים להעלים ולהסתיר גילוי אלהותו ית' בעצמו ובכבודו שלא יהיו העולמות בטלים והיו כלא היו ויחזרו לאין ואפס כשהיו

אלא רק לאחר סוגים רבים של צמצומים, ולאחר שהאור מתלבש במדרגות שונות ובמסכים רבים, המעלימים ומסתירים את גילוי אלקותו יתברך בעצמו ובכבודו, כדי שהעולמות לא יתבטלו ויהיו כאילו לא היו, וישובו לאין ואפס כפי שהיו.

אבל בגילוי אלהותו ית' בעצמו ובכבודו לא שייך שום השפעה לא בגדר ממאל ולא בגדר סובב. ולכן נקרא אל עליון כלומר שהוא רם ונשא וגבוה מאד

אבל בגילוי אלקותו יתברך בעצמו ובכבודו לא שייכת שום השפעה — לא בגדר ממלא ולא בגדר סובב. לכן הוא נקרא "אל עליון", כלומר, הוא רם, נשגב וגבוה מאד.

(וע' בפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] בפ"י אל עליון דפ"י שהוא בבחינת כתר שהוא עליון על כל האצילות ועמ"ש בשיר השירים בד"ה לסוסתי בפ"י כמראה אדם אדמה לעליון משא"כ עליון ממש הוא בחי' כי לא אדם הוא ע"ש).

(ועיין בפרדס, בערכי הכינויים, בפירוש "אל עליון", שמבאר שהוא בבחינת כתר, העליון על כל האצילות. ועיין גם מה שכתוב בשיר השירים, בדרוש המתחיל "לסוסתי", בפירוש "כמראה אדם" ו"אדמה לעליון"; ואילו עליון ממש הוא בבחינת "כי לא אדם הוא", עיין שם).

ומשם נמשך להיות לאדם בחי' צעקה בפנימית הלב למעלה מן הדעת שלא ליפרד מייחודו ואחדותו ית' ולהיות לבו בוער כרשפי אש שלהבת העולה מאליה

ומשם נמשכת לאדם בחינת צעקה בפנימיות הלב, למעלה מן הדעת, שלא להיפרד מייחודו ואחדותו יתברך, ושיהיה לבו בוער כרשפי אש, כלהבת אש העולה מאליה.

ומעצמה בלי טעם ודעת להשתפך נפשו אל חיק אביה ולמסור נפשו באחד כי חלק ה' עמו וישראל עלו במחשבה בבחי' פנימית כו' כמ"ש במ"א.

ומעצמה, בלי טעם ודעת, נפשו משתפכת אל חיק אביה, והיא מוסרת את נפשה ב[מילה] "אחד"; "כי חלק הוי' עמו", וישראל עלו במחשבה בבחינת פנימיות וכו', כמו שמבואר במקום אחר.

13 וזהו לך אמר לבי בקשו פני פנימית הלב היינו ע"י את פניך הוי' אבקש כי מבחי' אחרי הוי' ילכו בחי' אחרי היינו זיו והארה מזה נמשך להיות כאריה ישאג

וזהו [פירוש] "אליך אמר לבי: בקשו פני": פנימיות הלב; כלומר, על ידי "את פניך, הוי', אבקש". שכן מן הבחינה של "אחרי הוי' ילכו" — כאשר "אחרי" פירושו זיו והארה — נמשכת [הבחינה של] "כאריה ישאג",

שהוא הצעקה דחיצונית הלב ולהיות בקשו פני הצעקה שמפנימית הלב הוא הנמשך מבחי' את פניך הוי' אבקש שהוא הקב"ה בכבודו ובעצמו וכנ"ל.

שהיא זעקת חיצונית הלב. וההתהוות של "בקשו פני", הזעקה מפנימיות הלב, נמשכת מן הבחינה של "את פניך, הוי', אבקש", שהיא הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, כפי שנתבאר לעיל.

והוא בחי' ובכל מאדך וזהו ממעמקים קראתיך ה' מעמקי הלב (ולכן אומרים מזמור זה בעשרת ימי תשובה)

וזהו הבחינה של "ובכל מאדך". וזהו [פירוש] "ממעמקים קראתיך ה'" — מעמקי הלב. (ולכן אומרים מזמור זה בעשרת ימי תשובה.)

כי ע"י תשובה עילאה מעומקא דליבא כי רע ומר עזבו את ה' וריחוקו מאור פניו ית' אשר נגעה עד הנפש ממש בקרש איש ולב עמוק.

כי על ידי תשובה עילאה, הנובעת מעומק הלב, מתוך ההכרה כי רע ומר הדבר שעזבו את הוי', ומתוך הריחוק מאור פניו יתברך, הנוגע עד הנפש ממש — "בקרב איש ולב עמוק":

עיי' מעורר ג"כ למעלה להיות קראתיך ה' מהעלם אל הגילוי שיתגלה בחיי פנימיות מלכותו ית' על ידי כך הוא מעורר גם למעלה שתהיה "קראתיך ה'" — מהעלם לגילוי — ותתגלה פנימיות מלכותו יתברך.

(עיי' בד"ה שוש איש גבי וזהו תגל נפשי באלקי כו' להיות נגלה כבוד הדר מלכותו בחיי מלי דא"ס כו' ומשם נמשך במלכות דאצילות כי ממלכות שבכתר נעשה כתר שבמלכות כמ"ש בד"ה יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת ע"ש)

(עיינו במאמר המתחיל "שוש איש", בקטע "וזהו תגל נפשי באלקי" וכו': שתתגלה "כבוד הדר מלכותו", בחינת מלכות דאין סוף וכו', ומשם נמשכת ההארה במלכות דאצילות; כי מן המלכות שבכתר נעשה כתר שבמלכות, כפי שנתבאר במאמר המתחיל "יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת"; עיינו שם).

עלינו וכמ"ש מרחוק ה' נראה לי (ועמ"ש בביאור ע"פ כי המצוה הזאת בפ"י ולא רחוקה היא וע' בזהר ויקרא דף כ' סע"ב [סוף עמוד ב] ובפ"י צו דל"ה סע"ב [סוף עמוד ב])

עלינו; וכמו שכתוב: "מרחוק ה' נראה לי". (ועיינו בביאור על הפסוק "כי המצוה הזאת", בפירוש "ולא רחוקה היא"; וכן בזהר, ויקרא, דף כ' ע"ב בסופו, ובפרשת צו, דף ל"ה ע"ב בסופו).

וזהו ענין זכרונות שלשון זכרון נופל על דבר שהוא רחוק לכך אומרים אתה זוכר מעשה עולם וכו' וזהו ענין הזכרונות: לשון "זיכרון" שייכת לדבר שהוא רחוק. לכן אומרים: "אתה זוכר מעשה עולם" וכו',

שהם רחוקים מאור פניו ית' ואנו מעוררים את זכרון האהבה פנימיות מעצמותו ומהותו ית' על ידי השופר שהוא קול היוצא מפנימיות הלב כנ"ל:

שהרי הם רחוקים מאור פניו יתברך, ואנו מעוררים את זיכרון האהבה הפנימית שמעצמותו ומהותו יתברך, באמצעות השופר, שהוא קול היוצא מפנימיות הלב, כנוכר לעיל.

14 ד וזהו הללו יה הללו אל בקדשו הללוהו ברקיע עוזו הללוהו בגבורותיו הללוהו כרוב גודלו הללוהו בתקע שופר.

4. וזהו [פירוש] "הללו יה, הללו אל בקדשו; הללוהו ברקיע עוזו. הללוהו בגבורותיו; הללוהו כרוב גודלו. הללוהו בתקע שופר".

פ"י בקדשו בקדש העליון שהוא מרום וקדוש מובדל בבחינת לבדו מכל בחי' וגדר השפעה (וגם פירוש בקדשו היינו כענין מ"ש בד"ה כי כארץ תוציא צמחה בענין המלך הקדוש קדושתו למעלה מקדושתכם כו' וזהו בקדשו דייקא)

"בקדשו" פירושו בקדושה העליונה, שהיא נישאה וקדושה, מובדלת בבחינת "לבדו" מכל בחינה ומכל גדר של השפעה. (וכן, פירוש "בקדשו" הוא על דרך מה שנאמר במאמר המתחיל "כי כארץ תוציא צמחה", בעניין "המלך הקדוש": "קדושתו למעלה מקדושתכם" וכו'; וזהו דווקא "בקדשו").

שהוא בחי' אש אוכלה ומאל עליון הנ"ל נשפע האור והחיות ע"י רקיע עוזו שהם המסכים רבים שמעלימים ומסתירים גילוי אלקותו ית' בהעלם אחר העלם

זוהי בחינת "אש אוכלה". ומ"אל עליון" הנזכר לעיל נמשכים האור והחיות באמצעות "רקיע עוזו", שהם המסכים הרבים המעלימים ומסתירים את גילוי אלקותו ית', בהעלם אחר העלם.

(עמ"ש בביאור ע"פ שמע ישראל בענין יהי רקיע כו' ויעש אלקים את הרקיע כו' ועיין עוד בזהר בראשית דף ל"ב ע"ב ובפ' ויגש דרי"א ע"א)

(ראו מה שנכתב בביאור על הפסוק "שמע ישראל", בעניין "יהי רקיע" וכו' ו"ויעש אלקים את הרקיע" וכו'; וראו עוד בזהר, בראשית, דף ל"ב ע"ב, ובפרשת ויגש, דף רי"א ע"א).

ובגבורותיו הן הם הצמצומים אשר אחר ההעלם והתלבשות אור א"ס ב"ה בכמה מיני לבושין ומדרגות שונות

ו"בגבורותיו" — אלו הצמצומים, הבאים לאחר ההעלם והתלבשות אור אין סוף ב"ה בלבושים רבים ובדרגות שונות;

אזי נשפע האור והחיות קו לקו זעיר שם זעיר שם כדי שיוכלו כל העולמות עליונים ותחתונים לקבל חיותם כו'

אזי נמשכים האור והחיות "קו לקו, זעיר שם זעיר שם", כדי שכל העולמות, העליונים והתחתונים, יוכלו לקבל את חיותם וכו'.

וכרוב גודלו פי' שאחר המסכים והצמצומים נתהוו ונאצלו ונבראו ריבוי רבבות עולמות לאין קץ ותכלית כמ"ש ועלמות אין מספר ובכל עולם אין מספר לגודליו ובגדוד אחד אלף אלפים כו'

ו"כרוב גודלו" פירושו שלאחר המסכים והצמצומים נתהוו, נאצלו ונבראו רבבות עולמות לאין קץ וללא גבול, ככתוב: "ועולמות אין מספר"; ובכל עולם אין מספר לגודליו, ובגדוד אחד אלף אלפים וכו'.

(ולכן כתיב כרוב גודלו ולא כגודל גודלו שלשון רוב מורה שיש כמה מיני ריבוי התחלקות בבחי' גדולת התשפטות החיות בכמה מיניעולמות וכמ"ש בד"ה ענין ק"ש [קריאת שמע] בפ' ואתחנן)

(ולכן כתוב "כרוב גודלו" ולא "כגודל גודלו", שכן המילה "רוב" מורה על ריבוי סוגים של התחלקות בגדולת התפשטות החיות בעולמות מסוגים שונים, וכפי שנכתב במאמר המתחיל "ענין קריאת שמע" בפרשת ואתחנן.)

וכל זה הללוהו להמשיך בתקע שופר שהוא בחי' תשובה עילאה בחי' פנימיות נקודת הלב קול פשוט תקיעה כו' בלא התחלקות אותיות להיות בחינת דיבור כנ"ל.

וכל זה, "הללו", נועד להמשיך באמצעות "תקיעת השופר", שהיא בחינת תשובה עילאה — פנימיות נקודת הלב, קול פשוט, תקיעה וכו', בלי חלוקה לאותיות שתהפוך אותה לבחינת דיבור, כנוכר לעיל.

משא"כ ע"י חיצוניות הלב שהיא צעקה הבאה מבחי' טעם ודעת היא באה לכלל דיבור והתחלקות האותיות כי מכח השכל נחצבו האותיות כי אבא יסד ברתא כמ"ש בזהר.

לעומת זאת, באמצעות חיצוניות הלב, שהיא זעקה הנובעת מבחינת טעם ודעת, היא מגיעה לכלל דיבור ולחלוקה לאותיות; שהרי האותיות נחצבו מכוח השכל, כי "אבא יסד ברתא", כפי שנאמר בזהר.

(ועמ"ש מזה בד"ה תקעו בחדש שופר ויש לומר שכנגד ב' בחי' צעקה אלו ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] לא זו מחבבה עד שקראה בתי כו'. עד שקראה אמי.

(וראו מה שנכתב על כך במאמר המתחיל "תקעו בחודש שופר". ויש לומר ששתי בחינות הזעקה הללו הן כנגד מה שאמרו חז"ל: "לא זו מחבבה עד שקראה בתי" וכו', "עד שקראה אמי".)

כי בחי' בתי היינו אבא יסד ברתא שהיא הצעקה הבאה מבחי' טעם ודעת. אבל הצעקה שמפנימית הלב נק' אמי שהיא למעלה מהשכל הנמשך בהמדות ועיין בזהר שמות) (ד"כ ע"א) ובפרדס ערך צעקה:

כי בחינת "בתי" היא "אבא יסד ברתא", והיא הזעקה הנובעת מבחינת טעם ודעת. ואילו הזעקה שמפנימיות הלב נקראת "אמי", והיא למעלה מן השכל הנמשך במדות. ועיינו בזהר, שמות (דף 20a), ובפרדס, בערך "צעקה".

15 ה' אך הדבר הגורם להמשכה מבחי' אש אוכלה בחי' קדשו ובחי' אל עליון ולהיות ישראל עלו במחשבה וחלק ה' עמו שיוכלו לעורר התגלות פנימיות מלכותו ית' מעצמותו ומהותו כנ"ל הנה הוא להיות אין מלך בלא עם.

5. אולם הדבר המביא להמשכה מבחינת "אש אוכלה", מבחינת קדושתו ומבחינת אל עליון, ולהיות "ישראל עלו במחשבה" ו"חלק הוי' עמו", כדי שיוכלו לעורר את התגלות פנימיות מלכותו ית' מעצמותו ומהותו, כנזכר לעיל, הוא העיקרון ש"אין מלך בלא עם".

(ועמ"ש בד"ה שובה ישראל עד גבי והנה תכלית המכוון הוא מ"ש כו' למען תורא כו' ע"ש).

(ועיין במה שכתוב במאמר המתחיל "שובה ישראל עד", בפסקה "והנה תכלית המכוון הוא מה שכתוב" וכו', "למען תורא" וכו'; עיין שם).

פירוש שהם נקראו במדרגות עמו שהם אנשים כמותו. ומתייחסים אליו בערך מה רק שהם הפחותים שבמדרגות והוא גבוה מעליהם ולכן נקרא מלך עליהם.

כלומר, הם נקראים, מבחינת מדרגתם, "עמו", שהרי הם אנשים כמותו ויש להם יחס אליו במידה מסוימת; אלא שהם הנמוכים שבמדרגות, והוא גבוה מהם, ולכן הוא נקרא מלך עליהם.

משא"כ לגבי קוב"ה [קודשא בריך הוא] בעצמו ובכבודו אין ערוך אליו וכמשל אלו נאמר שמלך על עצים ואבנים שאינם מן המין והסוג שיתייחס ותפול עליהם שם המלך להיות מלכותו נקרא עליהם.

אבל ביחס לקדוש ברוך הוא בעצמו ובכבודו, אין ערוך אליו. הדבר דומה לאמירה שאדם הוא מלך על עצים ואבנים, שאינם מן הסוג והמין שהשם "מלך" יכול להתייחס אליהם ולחול עליהם, כך שמלכותו תיקרא עליהם.

אבל הוא הברית אשר כרת ה' עמנו כמו במשל הנ"ל שעושה מצד הברית וההתקשרות אשר הכריח את עצמו להיות לו לאוהב נאמן אף שעל פי השכל אינו כדאי לו.

אלא שזהו הברית שכרת ה' עמנו, בדומה למשל שהוזכר לעיל: אדם פועל מכוח הברית והקשר, שבאמצעותם הכריח את עצמו להיות חבר נאמן של האחר, אף שעל פי השכל האחר אינו ראוי לו.

כך הנה עשה ה' לנו שהכריח את עצמו כביכול לקשר נפשותינו בו ית' להיות ישראל עלו במחשבה ושיתגלה אור פנימיות מלכותו עלינו

כך עשה גם ה' לנו: הוא הכריח את עצמו, כביכול, לקשור אליו את נשמותינו, ית', כדי ש"ישראל עלו במחשבה" וכדי שאור פנימיות מלכותו יתגלה עלינו.

וזהו לעברך בברית עדי שכתוב עד יעבור עמך ה' דהיינו לעבור ממדרגה למדרגה ממטה למעלה מאהבה שלמטה מן הדעת עד אהבה העליונה שלמעלה מן הדעת

וזהו "לעברך בברית", על דרך הכתוב "עד יעבור עמך ה'": כלומר, לעבור ממדרגה למדרגה, מלמטה למעלה, מאהבה שלמטה מן הדעת עד לאהבה העליונה שלמעלה מן הדעת,

שהיא רק בחינת ברית אשר כרת ה' למען הקים אותך היום לו לעם פיי כי אין מלך בלא עם

שהיא רק בחינת הברית שכרת ה', "למען הקים אותך היום לו לעם". כלומר, "אין מלך בלא עם",

וצריך לכריתות ברית להקים ולרומם אותך כדי שתהיה בבחי' עם להיות ישראל עלו עד בחי' מחשבה העליונה

ונחוצה כריתת ברית כדי להעלות ולרומם אותך, שתהיה בבחינת "עם", וכך יעלו ישראל לבחינת המחשבה העליונה;

והוא ית' השפיל את עצמו כביכול להיות לך לאלהים ובזו הבחינה הוא הקישור והיחוד בינו ית' ובין ישראל עם קרובו

והוא יתברך השפיל את עצמו, כביכול, "להיות לך לאלקים". ובבחינה זו מתקיימים הקשר והיחוד בינו יתברך ובין ישראל, "עם קרובו".

(ועמ"ש מזה בביאור ע"פ כי כארץ תוציא צמחה ע"ש. ועמ"ש בפסוק שיר השירים בפיי אשר לשלמה ומ"ש ס"פ בראשית בד"ה צאינה וראינה בפיי במלך שלמה).

(וראה מה שכתוב בעניין זה בביאור על הפסוק "כי כארץ תוציא צמחה", עיין שם. וראה מה שכתוב על הפסוק "שיר השירים", בפירוש "אשר לשלמה", ומה שכתוב בסוף פרשת בראשית, במאמר המתחיל "צאינה וראינה", בפירוש "במלך שלמה").

אך הנה כתיב משפט לאלקי יעקב שיש משפט למעלה מי יזכה להיות במדרגה זו להיות גילוי אלהותו עליו ושיתקשר נפשו בקשר אמיץ וחזק בה'

אך הרי כתוב "משפט לאלקי יעקב": יש משפט למעלה מי יזכה למדרגה זו, שגילוי אלקותו יהיה עליו ונפשו תהיה קשורה בה' בקשר אמיץ וחזק.

לכן צריך לעורר זה בראש השנה תחלת מעשיך ואז הוא בחי' ויהי בישורון מלך (וכמ"ש במ"א שבחי' ישורון זהו בחי' גבוה מאד וע' בזהר שמות)

לכן צריך לעורר זאת בראש השנה, "תחילת מעשיך", ואז מתקיימת הבחינה של "ויהי בישורון מלך". (וכפי שמבואר במקום אחר, בחינת ישורון היא מדרגה גבוהה מאוד; וראה בזהר, שמות,

(דף ט"ז ע"ב) ובפ' אחרי (דס"א סע"ב [סוף עמוד ב]) וגם ישורון מלשון שיר שהוא מבחי' עגולים שנמשך מבחי' סוכ"ע ואפשר דהיינו בחי' הנשמות כמו שעלו במחשבה כו'

דף טז ע"ב, ובפרשת אחרי, דף סא ע"ב בסופו.) ועוד, ישורון הוא מלשון שיר, השייך לבחינת עיגולים, הנמשכת מבחינת סובב כל עלמין; וייתכן שזו בחינת הנשמות כפי שעלו במחשבה וכו'.

וזהו אמרו לפני מלכיות כדי שתשמליכוני עליכם שתוכלו להמליכו מפנימיות מלכותו ית' ויתעלה ויעלה זכרונכם לפניו לטובה שיזכור ויעורר בחי' הברית והקשר שישראל עלו במחשבה וגם כי עתה רחק ממנו בעונינו ועונותיכם מבדילין כו'.

וזהו פירוש "אמרו לפני מלכיות כדי שתשמליכוני עליכם": שתוכלו להמליך אותו מתוך פנימיות מלכותו יתברך ויתעלה; ו"יעלה זכרונכם לפניו לטובה" — שיזכור ויעורר את בחינת הברית והקשר, שישראל עלו במחשבה, אף שכעת התרחק מאיתנו בגלל עוונותינו, ו"עוונותיכם מבדילים" וכו'.

מ"מ ע"י אתערותא דלתתא אתערותא דלעילא ובמה בשופר דהיינו ע"י פנימיות הלב כנ"ל לעורר מעומקא דליבא להתחרט בעקירת הרצון מנקודה אמיתית שבלב כו' ואז יתגלה כו' כנ"ל:

אף על פי כן, על ידי אתערותא דלתתא באה אתערותא דלעילא. ובמה? בשופר — כלומר, באמצעות פנימיות הלב, כנזכר לעיל: לעורר את האדם מעומק הלב להתחרט, מתוך עקירת הרצון מנקודה אמיתית שבלב וכו'; ואז יתגלה וכו', כנזכר לעיל.

16 ו זהו ושקל בפלס הרים וגבעות במאזנים כי הנה הרים וגבעות הם בחי' ומדריגות האהבה כי ב' בחינות הם הרים וגבעות הם במדריגתן למטה מבחי' הרים

6. וזהו [פירוש] "ושקל בפלס הרים וגבעות במאזנים". ההרים והגבעות הם בחינות ומדרגות של אהבה, שכן יש שתי בחינות: הרים וגבעות. הגבעות נמוכות מן ההרים במדרגתן,

כי גבעות אינן אמהן שמקבלין מן ההרים והוא בחי' אהבה בחיצוניות הלב הנלקח מטעם ודעת והתכונות בגדולת ה'

כי "גבעות אינן אמהן" — הגבעות הן האימהות, המקבלות מן ההרים. זו בחינת אהבה בחיצוניות הלב, הנובעת מטעם ודעת ומהתכונות בגדולת ה',

כי רב הוא והנה כדי לזכך נפשו להאירה באור אהבה זו צריך להמשיך עליו אור תורה ומצות כמה הוא גדול. והנה, כדי לזכך את נפשו ולהאירה באור אהבה זו, צריך האדם להמשיך עליו את אור התורה והמצוות.

כי רמ"ח פיקודין הם רמ"ח אברים דמלכא והם בחי' אברים החיצונים ותורה היא בבחי' אברים הפנימים

כי "רמ"ח פיקודין אינן רמ"ח אברין דמלכא" — רמ"ח המצוות הן רמ"ח איברי המלך, והן בבחינת האיברים החיצוניים, ואילו התורה היא בבחינת האיברים הפנימיים.

ולכן ת"ת [תלמוד תורה] כנגד כולם שחיות הנפש תלוי יותר באברים הפנימים שנקיבתן במשהו והם הם כמשל כף מאזנים ששוקלין בכף זו ונותנים משא בכף השנייה להכריע כך ע"י משא התורה והמצוות מכריע כף האהבה להאיר על נפשו

ולכן תלמוד תורה כנגד כולם, שכן חיות הנפש תלויה יותר באיברים הפנימיים, שנקיבתם אפילו במשהו [קטלנית]. והם דומים למשל כפות המאזניים: שוקלים בכף אחת ומניחים משקולת בכף השנייה כדי להכריע את הכף; כך, בכוח משקל התורה והמצוות מכריעים את כף האהבה, כדי שתאיר בנפש.

(וכמ"ש במ"א שזהו ענין מחצית השקל ומ"ש ע"ז ברע"מ [ברע"א מהימנא] אבנא למשקל בה דא י' ועמ"ש בד"ה השמים כסאי בענין והארץ הדום רגלי ועמ"ש בד"ה רני ושמחי בפ"י מאזני צדק)

(וכמו שמבואר במקום אחר, זהו ענין מחצית השקל, וכן דברי רע"א מהימנא על כך: "אבנא למשקל בה — דא י", אבן לשקול בה — זו האות יו"ד. וראו גם מה שכתוב במאמר המתחיל "השמים כסאי", בענין "והארץ הדום רגלי"; וכן מה שכתוב במאמר המתחיל "רני ושמחי", בפירוש "מאזני צדק").

אבל בחי' ומדרגות הרים הם בחינת הרים הגבוהים שהיא בחי' האהבה שלמעלה מן הטעם ודעת

אבל בחינות ומדרגות ההרים הן בחינת "ההרים הגבוהים", והיא בחינת האהבה שלמעלה מטעם ודעת,

שהיא למעלה מבחי' תורה ומצות דאורייתא מחכמה נפקת וא"א להגיע אליה ע"י תורה ומצות כ"א ע"י תשובה מעומקא דליבא שלמעלה מן הדעת מחמת ריחוקו מאור פניו ית' שאז מרחוק דוקא ה' נראה לי כנ"ל.

שהיא למעלה מבחינת התורה והמצוות, שהרי "אורייתא מחכמה נפקת", ואי אפשר להגיע אליה באמצעות התורה והמצוות, אלא רק באמצעות תשובה מעומק הלב, שלמעלה מן הדעת, הנובעת מתחושת הריחוק מאור פניו יתברך; כי אז, דווקא "מרחוק ה' נראה לי", כפי שנתבאר לעיל.

וזהו ענין פלס פ"י שהוא המשקל של עץ ארוך ורצועות תלוין בראשו (שקורין בעזמין) ששם שוקלין את הדבר הניתן בו ואריכות וכובד העץ ומרחקו הוא המכריעו.

וזהו פירוש "פלס": כלי שקילה העשוי מקורת עץ ארוכה, שרצועות תלויות בקצה שלה (הנקראת בזמן), ועליה שוקלים את הדבר שמניחים בה; האורך והכובד של הקורה, וכן המרחק, הם שמטים אותה.

וכך ע"י המרירות שבנפשו על ריחוקו מאת ה' אשר רחק ממנו בתכלית וע"י עקירת הרצון ממה שהיה תקוע בו בתחלה הוא מעורר את האהבה רבה העליונה שלמעלה מן הדעת.

כך גם, באמצעות המרירות שבנפשו על ריחוקו מה', שממנו התרחק עד מאוד, ובאמצעות עקירת הרצון ממה שהיה טבוע בו בתחילה, מעוררים את האהבה רבה העליונה שלמעלה מהדעת.

(ובזה נזכר ענין ושקל בפלס כו' ס"פ תרומה) (דקע"ה סע"ב [סוף עמוד ב]). ובמאורי אור פ"י פלס הוא בינה הובא בספר עה"כ [ערכי הכינויים] ויש לכוונו

(ובזה נזכר ענין "ושקל בפלס" וכו', בסוף פרשת תרומה, דף קע"ה ע"ב). ובמאורי אור מבואר ש"פלס" הוא בינה, כפי שהובא בספר ערכי הכינויים; ואפשר להתאים זאת

עם מש"כ [מה שכתוב] ע"פ מ"ש בפרדס ש"ח פ"א שהבינה נקראת תשובה כי שם עיקר תליית הסליחה והכפרה בכח כתר עליון השופע עליה.

עם מה שנכתב [כאן], על פי האמור בפרדס, שער ח', פרק א', שבינה נקראת תשובה, שכן עיקר הסליחה והכפרה תלוי בה, בכוח הכתר העליון השופע עליה.

וע' בזה ויקרא (דט"ז א') ועמ"ש בפ' פינחס בד"ה צו את בני ישראל [בני ישראל] מענין התשובה גבי ובכח התשובה שהיא הארה מבחי' סוכ"ע כו'

ועיין בזה, ויקרא (דף ט"ז ע"א). וכן עיין במה שנכתב בפרשת פינחס, במאמר המתחיל "צו את בני ישראל", בענין התשובה, בקטע "ובכוח התשובה, שהיא הארה מבחינת סוכב כל עלמין" וכו';

ע"ש והמשכה זו היא ע"י המרירות מהריחוק וע' בד"ה כי המצוה הזאת גבי וזהו אנכי אנכי הוא כו' והכח הזה שיש בתשובה כו' ע"ש.

ע"ן שם. והמשכה זו נעשית באמצעות המרירות על הריחוק. וע"ן במאמר המתחיל "כי המצוה הזאת", בקטע "וזהו אנכי אנכי הוא" וכו', [ובקטע] "והכוח הזה שיש בתשובה" וכו'; ע"ן שם.

17 ומכ"ז [ומכל זה] יובן ענין הפלס שהמרירות מהריחוק זהו בחינת נעוץ סופן בתחלתן וע"ז ממשיך האהבה רבה העליונה.

מכל האמור יובן ענינו של הפלס: המרירות על הריחוק היא בחינת "נעוץ סופן בתחלתן", ועל ידה ממשיכים את האהבה רבה העליונה.

וזהו הרים הגבוהים ליעלים פ"י שבחי' הרים הגבוהים נמשך למטה ע"י יעלים שהוא בחי' קול השופר כי שופר של ראש השנה של יעל פשוט שהוא בחינת תשובה מעומק הלב כנ"ל.

וזהו [פירוש] "הרים הגבוהים ליעלים": בחינת ההרים הגבוהים נמשכת למטה באמצעות היעלים, שהם בחינת קול השופר; שכן "השופר של ראש השנה הוא של יעל פשוט", והוא בחינת תשובה מעומק הלב, כפי שהוזכר לעיל.

18 ולשון יעל הוא לשון עלייה שמעלה את האדם לבחינת ומדריגת האהבה שלמעלה מן הדעת ופשוט דכל מאי דפשיט ליב"י [ליביה] טפי עדיף

והמילה יעל קשורה למונח עלייה, שכן היא מעלה את האדם לרמה ולמדריגה של אהבה שמעל לדעת. ו"ישר" (פשוט): שכן "כל מה שלכו של אדם מתפשט יותר, טוב יותר",

דהיינו לפשוט את האהבה מהתלבשותה בגוף להיות צועק לבו בקרבו למסור נפשו להד ולהתכלל באחד.

כלומר, להפשיט את האהבה מהתלבשותה בגוף, כך שלכו יצעק בקרבו למסור את נפשו לה' ולהיכלל באחד.

19 וזהו וכאשר נשבע לאבותיך לאברהם ליצחק וליעקב שהם בחי' הרים הגבוהים כי בעבר הנהר ישבו אבותיכם.

וזהו [פירוש] "וכאשר נשבע לאבותיך, לאברהם, ליצחק וליעקב", שהם בחינת "ההרים הגבוהים", שהרי "בעבר הנהר ישבו אבותיכם".

ונהר הוא היוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד כו' שהוא בחי' המשכת אור אי"ס ב"ה להיות שם השגת הנבראים כו' כמ"ש במ"א

ונהר הוא הנהר "היוצא מעדן להשקות את הגן, ומשם יפרד" וכו'; זוהי בחינת המשכת אור אין סוף ברוך הוא, כדי שתהיה שם השגה לנבראים וכו', כפי שמבואר במקום אחר.

אבל מעבר הנהר הוא למעלה מן הדעת בחינת הרים הגבוהים שם הוא שרש בחי' ומדריגות

אבל "מעבר הנהר" הוא למעלה מן הדעת, בחינת "ההרים הגבוהים"; שם שורש הכחינות והמדרגות

האבות ומשם היתה השבועה והכריתת ברית להיות לך לאלהים בבחי' פנימית כנ"ל (ועמ"ש בד"ה ביום השמיני עצרת בפ"י אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם):

של האבות. ומשם באו השבועה וכריתת הברית "להיות לך לאלקים" בבחינה פנימית, כנזכר לעיל. (וראו גם מה שכתוב במאמר המתחיל "ביום השמיני עצרת", בפירוש "אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם").

20 קיצור. (א) פ"י נצבים כולכם ע"ד בהתאסף כו' יחד כו' להיות לאחדים מבלי ימצא האדם ראש וסוף: (ב) והיינו כדי לעברך בברית.

סיכום. (א) משמעות "ניצבים כולכם" היא על דרך "בהיאסף" וכו', "יחד" וכו': להיות לאחדים, כך שלא ימצא אדם שהוא ראש או סוף. (ב) וזאת כדי "להעבירך בברית".

דהיינו כאלו נעשה לאחדים ועד"ז נאמר כי חלק ה' עמו וע"ז נאמר הנה אנכי כורת ברית וגו':

כלומר, כאילו נעשו לאחד; ועל דרך זו נאמר "כי חלק הוי' עמו", ועל כך נאמר "הנה אנכי כורת ברית" וכו'.

(ג) וזהו ענין מלכיות וזכרונות שבר"ה [שבראש השנה] לעורר התגלות מלכותו ית' עלינו ע"י זכרון הברית. ובמה בשופר.

(ג) וזהו ענינם של מלכויות וזכרונות בראש השנה: לעורר עלינו את גילוי מלכותו ית' באמצעות זכירת הברית. "ובמה? בשופר."

שהוא בחי' תשובה עילאה בקשו פני פנימית הלב. ונמשך ע"י את פניך ה' אבקש.

זוהי בחינת תשובה עילאה, "בקשו פני" — פנימיות הלב. והיא נמשכת על ידי "את פניך הוי' אבקש".

כי מבחינת אחרי ה' ילכו בחי' זיו והארה נמשך להיות כאריה שבמרכבה ישאג שנקי עדיין צעקה מחיצוניות הלב.

כי מבחינת "אחרי הוי' ילכו", בחינת זיו והארה, נמשך הדבר להיות "כאריה שבמרכבה ישאג"; ועדיין זו נקראת צעקה מחיצוניות הלב.

אבל הקב"ה בכבודו ובעצמו הוא רם ומתנשא מימות עולם. וזהו ענין אש אוכלה הוא. וזהו ענין פניך הוי'.

אבל הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו רם ונישא מימות עולם. וזהו ענין "אש אוכלה הוא", וזהו ענין "פניך הוי'".

ומזה נמשך הצעקה מפנימית הלב. ועי"ז מעורר למעלה גילוי פנימית מלכותו ית' עלינו. וזהו ענין זכרונות זכרון האהבה פנימית מעצמותו ומהותו ית':

ומזה נמשכת הצעקה מפנימיות הלב. ועל ידי כך מעוררים למעלה את גילוי פנימיות מלכותו ית' עלינו. וזהו ענין הזיכרונות: זכירת האהבה הפנימית, שמעצמותו ומהותו ית'.

(ד) וזהו ענין הללו אל בקדשו כו' עד בתקע שופר: (ה) וכ"ז [וכל זה] הוא למען הקים אותך היום לו לעם

(ד) וזהו ענין "הללו אל בקדשו" וכו', עד "בתקע שופר". (ה) וכל זה הוא "למען הקים אותך היום לו לעם".

כי אין מלך בלא עם. ובזו הבחינה הוא הקישור והיחוד והברית אשר כרת ה' עמנו.

שהרי "אין מלך בלא עם". ובבחינה זו מתבטאים הקשר, האחדות והברית שכרת הוי' עמנו.

אך כתיב משפט לאלהי יעקב. וצריך לעורר זה ברי"ה [בראש השנה]. וזהו ענין אמרו לפני מלכויות וזכרונות ושופרות:

אך כתוב: "משפט לאלקי יעקב", ויש לעורר זאת בראש השנה. וזהו פירוש "אמרו לפני מלכויות, זיכרונות ושופרות".

(ו) וזהו ענין וכאשר נשבע לאבותיך כי בעבר הנהר יוצא מעדן ישבו אבותיכם והוא בחי' לעברך בברית עד יעבור עמך כו'

(ו) וזהו פירוש "וכאשר נשבע לאבותיך": שהרי "מעבר הנהר" היוצא מעדן "ישבו אבותיכם"; וזו הבחינה של "לעברך בברית", "עד יעבור עמך" וכו'.

ונק' הרים הגבוהים ליעלים ועד"ז שופר של ר"ה [ראש השנה] של יעל פשוט וע"ז נאמר ושקל בפלס הרים
כו':

והם נקראים "הרים הגבוהים ליעלים"; וכעין זה, "שופר של ראש השנה של יעל פשוט". ועל כך נאמר: "ושקל
בפלס הרים" וכו'.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/nitzavim/1

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק